

[Bruksanvisningar] - 1

Ludin & co

Vardagstryck -1970

“Assurans-Sprutan“.

(Patenterad i Sverige, samt patent sökt å densamma äfven i de fleste öfriga länder.)

»Elden är en god tjenare, men en elak husbonde; — en god vän, men en fruktansvärd fiende.»

Då elden erhållit öfvermakten skonar den intet. Palatset och hyddan, den fattige och den rike stå lika nära faran af dess härjande förödelser. Arbeten å hvilkas fullbordande åtgått århundraden, nedlägger den ofta, inom några timmar, till

aska. Det är väl värdt allas vår uppmärksamhet, och den medborgerliga pligten fordrar dessutom, att hvar och en så mycket som möjligt är beredd att möta denna farliga fiende — som ej på förhand låter ana sin ankomst — och, genom dess bekämpande, försvara sitt eget och nästans lif och egendom.

Hvarje eldsvåda har en liten början, som gör att man desto förr måste bli herre deröfver, ju hastigare man kan föra en tillräcklig qvantitet vatten i beröring med densamma. Man kan med anledning deraf säga, att: »Några kannor vatten genast vid en eldsvådas utbrytande äro nyttigare än tusentals kannor en half timma senare». Hufvudsaken för hvarje eldsläckning blir alltså att hafva vatten i beredskap. *Risken* mot eldfara för ett ställe är således beroende af denna omständighet och blir ungefär i samma proportion, som vattnet finnes anordnad för eldens snaraste släckning.

Der vattenledning icke finnes är risken mycket stor. Brandstadgarne föreskrifva visserligen, att ett visst antal pytsar, jemte ett par handtrycksprutor, skola finnas inom hvarje hus; men författarna till dessa brandstadgar hafva förglömt det viktigaste, nämligen »*vattnet*», tillfölje hvaraf det ej sällan händer, att uti sådane hus ej en enda vattendroppe finnes, eller, om vatten der verkligen skulle vara att tillgå, att en allt för lång tid åtgår innan de föreskrifna pytsarne fås reda på och blifva fyllda, samt handtrycksprutorna blifva i brukbart skick, igångsatte m. m.; — att elden dessförinnan erhållit en så stor öfverhand, att *tusentals* kannor vatten sällan kunna släcka hvad kanske *en* enda kanna skulle hafva gjort vid eldens utbrott.

Der åter vattenledning finnes, är risken mot större eldsvådor mindre. Vattenledningen har för all eldsläckning stora fördelar och innebär en viss säkerhet, hvarföre ej något samhälle borde underlåta att anskaffa dylik, der i öfrigt omständigheterna sådant medgifva. Men med vattenledningens anskaffande är man ej berättigad att tro, det alla försigtighetsmått mot eldfara äro viktiga. Vi beröra icke här de allmänna brandkåreerna och deras redskap, som inom hvarje samhälle böra finnas och hvilka, ehuru afsedda för all eldsläckning, dock vanligen kunna tillstädeskomma först någon tid efter en eldsvådas utbrott och då elden erhållit större dimensioner, utan syfta endast på den brandredskap inom hvarje egendom hvil-

ken bör stå husets innevånare till buds och som genast och först af alla skall anlitas i händelse eldsvåda utbryter, för att vara i verksamhet innan brandkåren med sin redskap hunnit anlända*). Man kan uti en bygnad hafva vattenledning till hvarje våning äfvensom slangar genom hvilka vattenstrålar vid afprofningar kunna sändas till hvarje punkt af hela bygnaden; men dock händer det ofta, att en sådan bygnad, då elden kommit lös, helt och hållet nedbrinner. Orsaken härtill är, att elden och röken få öfverhanden innan slangarna blifvit utlagda och vattnet hunnit påsläppas, för att ej tala om innevånarnes ovana vid behandlingen af dessa redskap och om den villervalla som vid sådana tillfällen vanligen uppstår.

Hvar och en, med någon eftertanka, skall säkerligen inse nödvändigheten, att på hvarje ställe der lif och gods äro underkastade eldfara, en viss kvantitet vatten alltid finnes lätt tillgänglig och afsedd endast för eldsläckning; likasom att detta vatten förvaras uti ett lätt transportabelt kärl, försedt med en lätt skött handspruta, på det att vattnet med största fördel må kunna utkastas på de brinnande föremålen; ty det är en af fackmän känd sak, att, vid eldsläckning i allmänhet, det mera är *kraften*, hvarmed vattnet kastas mot de brinnande föremålen, än sjelfva kvantiteten af vattnet, som åstadkommer släckningen.

*) Vi hänvisa t. ex. till ett i Dagens Nyheter för måndagen den 15 oktober 1877, omnämndt fall i tändsticksfabriken vid Igeldammarne, der vattenledningen var afstängd då den skulle för detta ändamål anlitas.

»En beklaglig tilldragelse, som lätt kunnat medföra ännu större olycka, timade sistlidne fredags morgon kl. 9 i tändsticksfabriken vid Igeldammarne. En arbeterska, som var sysselsatt med doppning af stickor, råkade härunder att genom någon ovarsamhet få sina kläder antända. Omhvarfd af lågor, rusade den olyckliga in uti askfyllningssalen, der för tillfället såväl hela arbetspersonalen var tillstädes som ock fanns den rikaste tillgång på lätt antändliga ämnen, nemligen stickor och lådor. En rådig man bland arbetarne, som genast insåg den fara som hotade icke allenast den antända, utan ock alla de andra innevarande — ett antal af öfver 100 personer — kastade ögonblickligen omkull qvinnan och lyckades att med sin rock qväfva elden. Den illa brända affördes till Serafimerlasarettet, der hon eftnr 24 timmars förlopp afled, efter att hafva utstått förfärliga plågor.

En omständighet som här hade kunnat medföra en olycka, ännu större än den vid Tidaholm, var att vattenledningen, hvars hjälp fabriken raske ingenjör genast var betänkt på att anlita, för tillfället och *honom ovetande* blifvit afstängd. Fabriksbyggnaden är af trä och de rum, der ofvan beskrifna sorgliga scen tilldrog sig, äro belägna i trappa upp.»

De första handsprutor, af dessa slag, som blefvo konstruerade och hvilka, enligt historien, egde sin tillvaro redan 200 år före Christi födelse, äro de vanliga handtrycksprutorna hvilka man ännu i dag får se i nästan hvarje hus. Under det sista århundradet, och i synnerhet under de sista 30 åren, hafva snart sagdt hundratals handsprutor af olika konstruktioner, till hvilka äfven de s. k. extinktorerna och hydronetterna kunna räknas, blifvit uppfunna och deras resultat visat sig vara mer eller mindre tillfredsställande. Behovet af en ändamålsenlig brandspruta, af enkel och hållbar konstruktion, som med lättskötthet förenat behörig verkan vid dess användande och som varit lätt att förflytta från ett ställe till ett annat och dessutom billig i pris och underhåll, har, med ett ord, kostat åratals experimenter och betydliga kapitaler.

Undertecknade, som en längre tid experimenterat i detta syfte, tro sig hafva lyckats med resultat af dessa experimenter och erbjuda därför till allmänheten en ny patenterad brandspruta, under namn af:

“Assurans-Sprutan“

hvilken innehar alla ofvannämnda egenskaper.

Vattnet, som användes i denna spruta för eldsläckning, kan, om man så vill, för att erhålla större eldsläckningskraft än det vanliga, blandas till en del med ett eldsläckningsämne, i liquid form, som, efter besprutning dermed, dödar elden och försvårar föremåls vidare antändning. Denna blandning har äfven till fördel att vattnet, som finnes i sprutan, ej gerna borttages för användande till andra ändamål.

»Assurans-Sprutan», med sitt för eldsläckning bestämda vatten — oblandadt, eller tillsatt med nyssnämnda eldsläckningsämne — erbjuder större säkerhet mot eldfara än någon annan spruta, och kunna dess fördelar sammanfattas uti följande punkter:

1). Försedd med en tillräcklig vattenquantitet, står den alltid färdig att användas utan att särskilda förberedelser behöfva iakttagas vid en eldsvådas utbrytande, och kan derigenom en mindre eld släckas med densamma, innan man ännu, t. ex. vid användandet af en kemisk extinktor, hunnit sönderslå gas-satsen, låta gasen utveckla sig till ett tillräckligt tryck, och få apparaten på ryggen färdig till anfall.

2). Den är af ändamålsenligaste konstruktion, lättare i vikt och följaktligen beqvämare att bära än någon kemisk extinktör, eller annan spruta.

3). Dess skötsel är så enkel att ingen föregående känedom derom är nödig. Den arbetar så lätt att till och med ett barn om 8 år, med beqvämighet kan ensam, på samma gång pumpa, sköta slangen och rikta strålen, hvilket ingalunda är fallet med någon annan pytsspruta eller de kemiska extinktörerna.

4). Den släcker, vid en eldsvådas början, med en ringa vattenquantitet, mera verksamt och hastigare än de kemiska extinktörerna, äfven den mest intensiva eld, åstadkommen t. ex. genom tjära, petroleum m. m. Dessutom har den ej olägenheten att, som fallet är med extinktörer med gasladdningar, sönderbryta strålen hvarigenom effekten minskas.

5). Genom »Assurans-Sprutan», som kastar strålen till en betydlig höjd, kan man jemväl släcka elden af brinnande tak, något som, genom pytsar eller de gamla handtycksprutorna, är omöjligt. Den kastar vattnet intill c:a 50 fot i längd, då deremot en vanlig kemisk extinktör med stark laddning endast förmår att kasta vattnet högst 35 fot.

6). Någon explosion kan med Assurans-Sprutan aldrig inträffa, hvilket deremot lätt är fallet med den kemiska extinktören då kärlet under tidernas längd blifvit förrostadt. — Assurans-Sprutans behandling innebär ej någon som helst fara.

7). Genom Assurans-Sprutan, som mera verkar genom strålens kraft, än genom en stor vattenmängd, undvikas den stora skada å möbler och husgeråd, som vanligen försakas vid eldsvådors dämpande medelst pytsar.

8). Assurans-Sprutan kan, tillfölje af sin enkla, men solida konstruktion, aldrig komma i olag, helst cylinder, piston, pistonstäng, luftkärl samt ventiler — de sistnämnda kulventiler — äro af metall. Kärlet förfärdigas af jernplåt, zink, eller koppar. Sprutan kan dessutom af en hvar med största lätthet söndertagas och åter sammansättas, utan någon föregående kändedom om densamma.

9). Assurans-Sprutan är den billigaste pytsspruta som existerar, och priset å densamma är ungefär tre gånger lägre än det för den billigaste kemiska extinktör.

10). Försedd med en extra, särdeles praktisk strålspridare, kan Assurans-Sprutan jemväl användas såsom en utmärkt trädgårdsspruta.

Enär hvarje eldsvåda, som nämndt är, har en liten början, och Assurans-Sprutan kan af *en* person bäras till hvilket ställe som helst, äfven till trångare vinklar och vrår af ett hus, der eldsvåda utbrutit, så kan elden lätt bekämpas vid dess första utbrott och dess spridande förhindras, tillfölje hvaraf äfven hvarje större eldsvåda bör kunna undvikas.

Vi ha, i första rummet, egnat vår uppmärksamhet vid ett durabelt arbete, men hafva å andra sidan ej förglömt, att gifva Assurans-Sprutan ett elegant yttre, hvarigenom den utgör en verklig prydnad och kan, såsom sådan, placeras ej endast i tamburer utan äfven i de finaste rum, något som bör vara af desto större praktisk betydelse för städer utan vattenledning, hvarest, under kallare vintrar, det i sprutan befintliga vattnet lätt skulle frysa till is, om sprutan placerades i förstugor eller andra för kölden utsatta ställen; — ehuru dock vatten, blandadt med det förut omnämnda eldsläckningsämnet, har egenskapen att emotstå en högre köldgrad.

Assurans-Sprutan egnar sig för alla ställen, der lif och gods äro underkastade eldfara, såsom för hvarje slott, museum, bibliotek, teater eller andra dylika ställen hvarest folk äro församlade, hotell, lasarett, fängelse, kyrka, skola, embetsverk, polis-, brand- och jernvägsstation, kasern, fabrik, magasin, privathus, landtställe, landtegendom, bruk, bank, kontor, butik, fästning, krigsfartyg, ångbåt, segelfartyg, postkupé å jernvägar etc.

Då emellertid en pyttsspruta är nödvändig för hvarje hus, och Assurans-Sprutan är den billigaste och ändamålsenligaste pyttsspruta som finnes, så kan hvarje samhälle och försäkringsbolag, som är mån om sin tillvaro, till stor säkerhets betryggande och mot en ringa kostnad för den enskilde, lätt ändra sina brandstadgar derhän, att hvarje husegare blefve ålagd, att, i stället för de gamla ännu i bruk varande opraktiska handtrycksprutorna och tomma vattenpytsarne, anskaffa en, eller flere Assurans-Sprutor, allt efter omfång och område, hvilka alltid, på af brandsynen bestämda ställen, skulle stå fyllda med vatten, som endast och allenast vore tillätet att begagna för eldsläckning och aprofningar för samma ändamål. En

dylik ändring i brandstadgan är nu väl behöflig och med tidens kraf fullt öfverensstämmande.

Vi våga till slut hoppas, att Assurans-Sprutan och vår sträfvan i allmänhetens intresse för införandet af densamma, skall vinna den uppmärksamhet och den uppmuntran som samma verkligen förtjenar.

Stockholm i Oktober 1877.

Ludin & C:o

Assurans-Sprutan tillverkas inom Sverige och försäljes tills vidare endast af ofvanstående firma, men kommer framdeles äfven att försäljas genom agenter i landsorten till nedanstående priser:

	Kr.	öre.
complett med fullständig slang, strålrör och strålspridare samt		
Kärlet af jernplåt, enkelt rödmåladt	36:	—
» » zink, d:o d:o	38:	—
» » zink, lackeradt med ornament	40:	—
» » zink, lackeradt med ornament och pum- pen försilfrad ofvanför kärlet	45:	—
Då kärlet önskas af koppar tillägges	Kronor	
extra till ofvanstående priser.		
Eldsläckningsliquid *) per f	1:	25.
Emballage extra.		
Allt per Netto Kontant.		

Stockholm i Oktober 1877.

LUDIN & Co.

*) Då man vill använda denna eldsläckningsliquid tages 1 f till den vattenquantitet, som sprutan rymmer.

Denna utställning i handelsstaden är en väl behöfvad och med tiden
 kraftfullt öfversigtlig utställning.
 Vi vana till slut hoppas att Assensens Spritan och van
 skapen i allmänhetens intresse för handlandet af densamma
 skall vinna den uppmärksamhet och den uppmuntran som sin
 naturliga förtjänst berättigar.
 Stockholm i Oktober 1877.

LUDIN & Co.

Assensens Spritan tillverkas i hvarje stads och försäls
 tillafvare endast af öfverstaende firma men kommer främst
 hos äfven att försäls genom agenter i handlanden till nedan
 nämnda priser:

- kompletta med tillhörande slang, ströbror och strål
- spiritala smör
- Kärter af järnpar enkelt redningskyl
- zink do do do
- zink lackeradt med ornament
- zink lackeradt med ornament och pump
- per förtärad öfverkar kärter
- De kärter önskas af köparen tilläggas en Kännor
- extra till öfversända priser
- Eld-lackeringsskåp (per 5
- Färdhage extra
- Allt per Netto Kontant

LUDIN & Co.

Da som den utställning denna öfverstaende firma till afvare
 utställning och prisen tyman
 Stockholm i Oktober 1877